

سیستم طبقه بندی توانایی دستی-کوچک برای کودکان 1-4 ساله مبتلا به فلج مغزی

مترجمین:

آزاده ریاحی-کارشناس ارشد کاردرمانی- دانشگاه علوم پزشکی اراک، اراک، ایران
 دکتر نازیلا اکبر فهیمی- متخصص کاردرمانی- دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، تهران ایران
 دکتر مهدی رصافیانی-متخصص کاردرمانی-مرکز تحقیقات اعصاب اطفال-دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، تهران ایران

Translated and validated to Farsi by:

Riyahi, Azade; OT, MSc, Arak University of Medical Sciences, Arak, Iran
 AkbarFahimi, Nazila; OT, PhD.The University of Social Welfare & Rehabilitation Sciences, Tehran, Iran
 Rassafiani, Mehdi; OT, PhD. Pediatric Neurorehabilitation Research Center, The University of Social Welfare & Rehabilitation Sciences, Tehran, Iran. Email: mrassafiani@yahoo.com
 ©Ann-Christin Eliasson, Lena Krumlinde-Sundholm, 2013
 Contributors: Ann-Marie Öhrwall, Ulla Wahlström, Åsa Persson-Annersten,
 E-mail: Ann-Christin.Eliasson@ki.se www.macs.nu

سیستم طبقه بندی توانایی دستی (MACS)، نحوه به کارگیری دست ها را برای دستکاری اشیاء در فعالیت های روزانه توسط کودکان 1-4 ساله توصیف می نماید. Mini MACS اقتباسی از MACS برای کودکان 1-4 ساله می باشد.

❖ Mini MACS توانایی کودکان برای دستکاری اشیایی مربوط به سن و رشد آنها، هم چنین نیاز آنها برای حمایت و کمک در چنین شرایطی را طبقه بندی می کند.

❖ Mini MACS توصیف می کند که کودکان معمولاً چگونه از دست هایشان برای دستکاری اشیایی مثل اسباب بازی ها در محیط های مختلف استفاده می کنند. به عبارت دیگر، این سیستم، بیشتر به شرح آنچه معمولاً کودکان انجام می دهند، می پردازد تا آنچه به عنوان بهترین ظرفیت شان شناخته می شود.

❖ Mini MACS توانایی کلی کودک را به جای توانایی جداگانه هر دست برای دستکاری اشیاء طبقه بندی میکند

❖ ضروری است از کسی که کودک را به خوبی می شناسد، در خصوص چگونگی دستکاری اشیاء مختلف در زندگی روزمره توسط کودک پرسیده شود. چنین شناختی نمی تواند از طریق آزمون های خاص به دست آید. سوالات باید به منظور دستیابی به توصیفی در مورد نوع اشیاء، چگونگی و موقعیت هایی که کودک آنها را دستکاری می کند، طراحی شوند.

اطلاعاتی برای کاربران

سیستم طبقه بندی توانایی دستی- نسخه کوچک (Mini MACS)، یک سیستم طبقه بندی است که به توصیف چگونگی به کارگیری دست ها برای دستکاری اشیاء در فعالیت های روزانه کودکان مبتلا به فلج مغزی 1-4 ساله می پردازد.

توانایی در پنج سطح و بر پایه توانایی خود برانگیخته کودکان و نیاز آن ها برای کمک یا تطابق هنگام دستکاری اشیاء، رتبه بندی می شود. این بروشور همچنین تفاوت های بین سطوح را برای تسهیل تعیین مناسب ترین سطح توصیف می نماید. Mini MACS یک توصیف عملکردی است که می تواند به عنوان مکملی برای تشخیص احتمالی فلج مغزی (CP) و انواع آن به کار رود.

این توصیف به چگونگی دستکاری اشیاء مرتبط با سن کودکان می پردازد. اشیاء مورد نظر آن هایی هستند که به طور معمول در محیط کودکان وجود دارند و در انجام اموری از قبیل بازی کردن، نقاشی کردن، خوردن و یا لباس پوشیدن استفاده می شوند. چگونگی دستکاری اسباب بازی ها توسط کودکان اغلب ایده خوبی از توانایی دستی شان ارائه می دهد. به طور واضح، یک کودک 12 ماهه اسباب بازی ها و سایر اشیاء مشابه را همانند یک کودک 4 ساله دستکاری نمی کند. انگیزه و توانایی شناختی یک کودک نیز توانایی دستکاری اشیاء و در نتیجه سطح Mini-MACS را تحت تأثیر قرار می دهد.

زمانی که یک کودک را با Mini-MACS ارزیابی می کنید، سطحی را انتخاب کنید که به بهترین نحو اجرای معمول کودک در محیط روزمره را توصیف می کند، برای درک بهتر آنچه یک کودک معمولاً انجام می دهد و چگونگی انجام آن از کسی که کودک را به خوبی می شناسد، سوال کنید. سوالات باید به منظور دستیابی به توصیفی در مورد نوع اشیاء، چگونگی و موقعیت هایی که کودک آنها را دستکاری می کند، طراحی شوند. سطوح Mini-MACS، نشان دهنده آنچه را که معمولاً کودک انجام می دهد، نه بهترین اجرای او را در حین موقعیت خاص آزمون می باشد.

Mini-MACS توانایی کلی کودک را برای دستکاری اشیاء روزمره ارزیابی می کند و عملکرد هر دست را به صورت جداگانه در نظر نمی گیرد. Mini-MACS قصد ندارد تا دلایل اساسی نقص در ظرفیت دستی را توضیح دهد.

سیستم Mini-MACS طیف کلی از محدودیت های عملکردی کودکان مبتلا به فلج مغزی را پوشش می دهد و تمام انواع فلج مغزی را شامل می شود. سطح یک شامل کودکان با محدودیت های جزئی است در حالی که کودکان با ناتوانایی های شدید معمولاً در سطح پنج طبقه بندی می شوند. انواع خاصی از فلج مغزی، برای مثال فلج مغزی دو طرفه، میتواند در تمام سطوح طبقه بندی یافت شوند، در حالی که فلج مغزی یک طرفه معمولاً در سطوح یک تا سه قابل مشاهده اند. Mini-MACS، کودکان بدون ناتوانی فیزیکی را شامل نمی شود؛ در اینصورت آن ها باید به عنوان سطح صفر طبقه بندی می شدند در حالیکه چنین سطحی وجود ندارد.

از آن جایی که Mini-MACS تنها شامل پنج سطح است، هر سطح می تواند شامل کودکانی با عملکردهای نسبتاً متنوع باشد. در نتیجه، Mini-MACS یک سیستم طبقه بندی است، که احتمالاً به تغییرات حساس نبوده، بنابراین بهتر است برای ارزیابی های رشدی یا ارزیابی تأثیر مداخلات مورد استفاده قرار نگیرد. Mini-MACS می تواند برای توصیف و افتراق جنبه های عملکردی تأثیرات احتمالی فلج مغزی بر توانایی دستی کودکان در پنج سطح مورد استفاده قرار گیرد.

مقیاس پنج سطحی Mini-MACS به صورت ترتیبی است یعنی تفاوت های موجود بین سطوح لزوماً برابر نیستند و کودکان مبتلا به فلج مغزی به طور یکسان در سراسر پنج سطح توزیع نمی شوند.

❖ کاربران Mini-MACS باید اطلاعاتی در باره اینکه کودک معمولا چه اشیایی را دستکاری می کند و اینکه چگونه آنها را دستکاری می کند: به آسانی یا به سختی، به سرعت یا به کندی، به دقت یا به طور تصادفی داشته باشند. برای مثال، شما می توانید بپرسید و/ یا مشاهده کنید که چگونه کودک موقع بازی کردن و در طی وعده های غذایی یا در زمان مشارکت در فعالیت های معمول زندگی روزمره، از دستانش استفاده می کند.

❖ سوالاتی را در مورد توانایی خود برانگیخته کودک، میزان کمک بزرگترها و نیاز کودک به حمایت، برای دستکاری اشیای روزمره مانند اسباب بازی ها، بپرسید.

❖ در زیر توصیفی از پنج سطح Mini-MACS در خصوص توانایی خود برانگیخته کودکان و نیازشان برای کمک یا تطابق موقع دستکاری اشیای مطرح می شود.

1- اشیای را به راحتی و با موفقیت دستکاری می کند. کودک ممکن است در اجرای کارهایی که نیاز به دقت و هماهنگی بین دستها دارد، محدودیت کمی داشته باشد، اما هنوز می تواند آنها را انجام دهد. کودک ممکن است موقع دستکاری اشیای در مقایسه با دیگر کودکان هم سن و سال، تا حد بیشتری به کمک بزرگسالان نیاز داشته باشد.

2- بیشتر اشیای را دستکاری می کند، اما تا حدی کیفیت و/ یا سرعت دستیابی او کمتر از سطح یک است. بعضی از کارها تنها با کمی سختی و بعد از تمرین می توانند اجرا و تکمیل شوند. کودک ممکن است یک رویکرد جایگزین را مانند استفاده از یک دست امتحان کند. کودک در مقایسه با همسالان برای دستکاری اشیای، به دفعات بیشتری، به کمک از سوی بزرگترها نیاز دارد.

3- اشیای را به سختی دستکاری می کند. کارها به کندی همراه با کیفیت و تنوع محدود انجام می شوند. اشیایی که به آسانی مدیریت می شوند برای دوره های زمانی کوتاهی، بطور مستقل دستکاری می گردند. کودک اغلب به حمایت و کمک بزرگترها برای دستکاری اشیای نیاز دارد.

4- تعداد محدودی از اشیایی که به آسانی و با اعمالی ساده مدیریت می شوند، را دستکاری میکند. دستکاری اشیای به کندی، با تلاش و/ یا با دقت تصادفی اجرا می شوند. کودک به کمک دائمی بزرگترها و حمایت برای دستکاری اشیای نیاز دارد.

5- اشیای را دستکاری نمی کند و توانایی به شدت محدودی برای اجرای حتی کارهای ساده دارد. در بهترین حالت کودک می تواند در تعامل دائم با بزرگترها تعداد محدودی از اشیای را هل دهد، لمس کند، فشار دهد و یا نگه دارد.

تمایز بین سطوح 1 و 2

کودکان در سطح یک ممکن است در مقایسه با همسالان بدون ناتوانی، در دستکاری بخش هایی که نیاز به مهارت های حرکتی ظریف دارند، با کمی مشکل مواجه شوند.

کودکان در سطح دو اساسا اشیای یکسانی را مانند کودکان در سطح یک دستکاری می کنند اما آنها ممکن است در اجرای تکالیف با مشکلاتی روبرو شوند و / یا به زمان بیشتری برای اجرای آنها نیاز داشته باشند، بنابراین اغلب آنها درخواست کمک می کنند. تفاوت های عملکردی بین دست ها ممکن است سبب کاهش کیفیت اجرای کارها گردد. آنها ممکن است در مقایسه با کودکان سطح یک به راهنمایی و تمرین بیشتری برای یادگیری چگونگی دستکاری اشیای نیاز داشته باشند.

تمایز بین سطوح 2 و 3

کودکان در سطح دو می توانند اغلب اشیای را دستکاری کنند، اگرچه ممکن است بیشتر طول بکشد و بنابراین تا حدی با کیفیت کمتر انجام دهند. آنها ممکن است به راهنمایی و تمرین زیادی برای یادگیری چگونگی دستکاری اشیای نیاز داشته باشند.

کودکان سطح سه استفاده از اشیایی با دستکاری آسان را مدیریت می کنند اما اغلب برای قرار دادن اشیای در یک وضعیت راحت در جلوییشان نیاز به کمک دارند. آنها اجرای کارهایی را با اجزای فرعی کم ترجیح می دهند. اجرا کند است.

تمایز بین سطوح 3 و 4

کودکان در سطح سه استفاده از اشیایی که به آسانی دستکاری می شوند، را به طور مستقل و برای دوره های زمانی کوتاه مدیریت می کنند. آنها اعمال (حرکتی) با اجزای فرعی کم و محدود را اجرا میکنند و برای اجرای آنها به زمان زیادی نیاز دارند.

در بهترین حالت کودکان در سطح 4 می توانند کارهای ساده را مانند گرفتن و رها کردن اشیایی که به آسانی دستکاری می شوند را در یک وضعیت (بدنی) تطبیق یافته اجرا کنند. آنها به کمک دائم نیاز دارند.

تمایز بین سطوح 4 و 5

کودکان در سطح 4 اعمال (حرکتی) واحد را با تعداد خیلی محدودی از اشیای، انجام می دهند و نیاز به کمک دائم دارند.

در بهترین حالت کودکان در سطح 5 حرکات ساده را در موقعیتهای خاص اجرا می کنند. برای مثال آنها می توانند یک دکمه ساده را فشار دهند یا یک شی واحد و ساده را نگه دارند.